

031022P, Numeeriset Menetelmät

Jotta saat pisteitä, muista esittää riittävät perustelut!

1. Olkoon $A = \begin{bmatrix} a & a & a & a \\ a & b & b & b \\ a & b & c & c \\ a & b & c & d \end{bmatrix}$. Laske A :n LU-hajotelma. Määrä mitkä ehdot lukujen a , b ja c tulee toteuttaa, jotta A :n tukiakiot ovat nolasta poikkeavat?
2. Anna se 1. asteen polynomi $p(x) = c_0 + c_1x$, joka sopii pienimmän neliösumman mielessä parhaiten datapisteisiin $(1, 1)$, $(2, 2)$ ja $(3, 1)$. Hae ratkaisu QR-hajotelman avulla.
3. Olkoon $A = \begin{bmatrix} 3 & 2 \\ 2 & 3 \\ 2 & -2 \end{bmatrix}$. Anna A :n singulaariarvohajotelman $\sigma_1 u_1 v_1^T$.
4. Tarkastellaan lineaarista yhtälöryhmää $Ax = b$, missä kääntyvä matriisi $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ ja $b \in \mathbb{R}^n$ ovat annettuja. Olkoon meillä iteraatiomenetelmä muotoa

$$x_k = x_{k-1} - a_{k-1} r_{k-1} \quad (1)$$

missä $a_{k-1} \in \mathbb{R}$ saadaan valita vapaasti ja $r_{k-1} = Ax_{k-1} - b$ on residuaali askeleella $k - 1$.

- a) Muodosta (1):n avulla $r_k = Ax_k - b$, eli residuaali askeleella k .
- b) a)-kohdan avulla johda Orthomin(1) iteraatio, eli valitse a_{k-1} siten, että $\|r_k\| \leq \|r_{k-1}\|$ pätee. (Esitä huolelliset perustelut.)